

Nummer : R25.101

Onderwerp : Zienswijzeprocedure wijziging bijdragebesluit KempenPlus

Aan de raad

Inleiding

De samenwerking tussen de vijf Kempengemeenten op het gebied van participatie, inkomensondersteuning, begeleid en beschut werk en inburgering is van groot belang voor onze inwoners. Binnen deze samenwerking speelt KempenPlus een centrale rol als uitvoeringsorganisatie.

In 2024 is door de deelnemers in de GR KempenPlus besloten om door Bureau Berenschot een onafhankelijk (vervolg)onderzoek te laten verrichten naar het optimaliseren van de interne organisatie van KempenPlus. In maart 2025 is het onderzoek opgeleverd (scope 1). In het onderzoek is de financiële verdeelsleutel meegenomen. Op bladzijde 37 van het rapport staat onder paragraaf 6.6: "Als voor de verdeelsleutel wordt uitgegaan van solidariteit, profijtbegin-sel en continuïteit is de rijksbijdrage een betere sleutel voor de verdeling dan de huidige sleu-tel". Daarbij is het volgende advies opgenomen: "Heroverweeg de huidige verdeelsleutel voor de uitvoering van de Participatiewet en de WSW. Neem de verdeling van de rijksmiddelen mee in de overweging".

Op 3 april jl. heeft het bestuur van KempenPlus het rapport vastgesteld en daarmee inge-stemd met de aanbevelingen die zijn gedaan. Omdat het bestuur van KempenPlus er in de bestuursvergadering van 26 juni jl. nog niet in geslaagd was om consensus te bereiken over de nieuwe verdeelsleutel en de mogelijke ingroeiscenario's, heeft het Bladels college op 1 juli jl. besloten om de portefeuillehouder mandaat te geven om in het eerstvolgende bestuur KempenPlus akkoord te gaan met een nieuwe verdeelsleutel op basis van verhouding van de rijksmiddelen Participatiewet. Dit omwille van het behoud van een goede samenwerking bin-nen de Kempen en het komen tot een oplossing voor dit dossier.

Het bestuur heeft vervolgens middels een schriftelijke ronde op 18 juli jl. ingestemd met het uitgangspunt van verdeling op basis van de rijksmiddelen Participatiewet en opdracht gegeven aan de ambtelijke medewerkers om met een uitgewerkt voorstel te komen voor de kostenver-delung voor de overige taken (Bijzondere bijstand, Wet Inburgering 2021 en de Oekraïne-regelingen).

Op 11 december jl. heeft het bestuur van KempenPlus in navolging van positieve besluitvor-ming van de vier colleges unaniem besloten om in te stemmen met het nieuwe bijdragebesluit KempenPlus en dit ter zienswijze aan de vier gemeenteraden voor te leggen.

De nieuwe verdeelsleutel (zoals verwerkt in het nieuwe bijdragebesluit) is als volgt:

- De verhouding Rijksmiddelen (cluster participatie minus het bedrag voor de factor huis-houdens met een laag inkomen en minus decentralisatie-uitkeringen in het cluster parti-ci-patie) wordt gebruikt als verdeelsleutel voor:
 - a) Het uitvoeren van de Wet sociale werkvoorziening;
 - b) Het uitvoeren van de Participatiewet en daarbij behorende onderliggende landelijke en gemeentelijke regelgeving;

Team:
ONT

Behandelend ambtenaar:
Anouk Voorbij

Telefoonnummer:
0497-361636

- c) Het uitvoeren van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers);
- d) Het uitvoeren van de Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen);
- e) Het uitvoeren van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen;
- f) Uitvoering Participatieregeling 18+ Kempengemeenten
- De verhouding inwonersaantallen wordt gebruikt als verdeelsleutel voor:
 - g) Uitvoering Wet inburgering 2021;
 - h) Uitvoering Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne.

Met dit voorstel wordt u als raad in de gelegenheid gesteld om uiterlijk 25 maart 2026 eventuele zienswijzen kenbaar te maken aan het bestuur van KempenPlus. Het college van Bladel stelt voor om géén zienswijze in te dienen.

Voorstel

Geen zienswijze in te dienen op het gewijzigde bijdragebesluit KempenPlus.

Beoogd effect

Een eerlijke, duurzame, toekomstbestendige verdeelsleutel die het meest recht doet aan de principes van profijtbeginsel, solidariteit en continuïteit.

Argumenten

1.1 In het kader van solidariteit, profijtbeginsel en continuïteit biedt een verdeelsleutel op basis van rijksmiddelen een betere basis voor de verdeling van de gemeentelijke bijdrage dan de huidige verdeelsleutel:

Een verdeelsleutel gebaseerd op rijksmiddelen zorgt ervoor dat gemeenten bijdragen naar draagkracht (solidariteit), aansluiten bij het gebruik van de dienstverlening (profijtbeginsel), en dat de bijdrage is afgestemd op de wettelijke taakstelling en beschikbare middelen (continuïteit).

1.2 Een verdeelsleutel op basis van Rijksmiddelen is duurzaam en uitvoerbaar.

De Kempengemeenten kunnen de kostenverdeling zelfstandig berekenen. Ze kunnen gebruik maken van de inzichtelijke middelen die door het Rijk beschikbaar worden gesteld. Hierdoor is de verdeling niet afhankelijk van externe rekentools, zoals die jaarlijks door Berenschot in opdracht van Cedris (kennisorganisatie werkontwikkelbedrijven) en Divosa (vereniging van leidinggevendenden in het sociaal domein) worden opgesteld. Dit zorgt voor continuïteit en betrouwbaarheid van de verdeling.

1.3 De taken Wet Inburgering 2021 en Tijdelijke Wet opvang ontheemden Oekraïne kunnen in het kader van solidariteit, profijtbeginsel en continuïteit niet op basis van de genoemde rijksmiddelen worden verdeeld:

De kosten voor de uitvoering van deze (nieuwere) taken door KempenPlus, worden momenteel los van het bijdragebesluit verdeeld en zijn niet opgenomen in het huidige bijdragebesluit. In het voorstel wat nu voorligt wordt ook de verdeling voor deze taken opgenomen in het bijdragebesluit. Het voorstel voor deze uitvoeringskosten is om deze op inwoneraantal te verdelen. De rijksmiddelen die we ontvangen voor het uitvoeren van deze taken verschillen erg in soort, omvang en looptijd. Voor wat betreft de Oekraïne-regelingen betreft het een tijdelijke wet. Daarnaast betreft het in verhouding tot de totale begroting relatief gezien kleinere bedragen, waardoor eenvoud van de sleutel prevaleert. Deze taken hebben slechts een minimale impact op de totale kostenverdeling.

1.4 Om tot een eerlijke, passende en toekomstbestendige verdeling te komen voor de kosten Bijzondere bijstand is door Berenschot geadviseerd om het bedrag voor huishoudens met een laag inkomen in mindering te brengen op de Rijksmiddelen

De verdeling van de uitvoeringskosten bijzondere bijstand was eerder niet meegenomen in de advisering van Berenschot (Rapportage door Berenschot 'Optimalisering uitvoering KempenPlus' 25.07851). Dit omdat Bijzondere bijstand ten tijde van het onderzoek nog geen formele taak van KempenPlus was. Inmiddels is deze taak sinds 1 januari 2025 formeel een taak van KempenPlus en wordt ook de detachingsconstructie hiervoor vanuit de GRSK per 1 januari 2026 beëindigd.

In de rijksmiddelen kunnen de exacte middelen die bedoeld zijn voor de uitvoering van bijzondere bijstand niet op basis van door het Rijk verstrekte informatie uitgefilterd worden. Wel is duidelijk dat er in de rijksmiddelen voor de Participatiewet, ook andere middelen zitten die bedoeld zijn voor taken die KempenPlus niet uitvoert (denk aan lokaal minimabeleid of schuldhelpverlening wat door de GRSK wordt uitgevoerd). Berenschot maakt in opdracht van Cedris en Divosa in hun rekenmodel een inschatting van welke middelen voor 'apparaat- en programmakosten minimabeleid' (waar bijzondere bijstand onderdeel van is) bedoeld zijn. Wanneer de totale Rijksmiddelen voor de participatiewet als uitgangspunt worden genomen, wegen die middelen oneerlijk zwaar ten opzichte van de kosten die KempenPlus daadwerkelijk maakt voor de bijzondere bijstand. De verhouding in Rijksmiddelen drukt dan voor zo'n 14% op het totaal van de Rijksmiddelen, terwijl de kosten voor bijzondere bijstand maar zo'n 3% van de totale begroting van KempenPlus uitmaken. Dit zorgt voor een oneerlijke weging tussen de gemeenten.

Om tot een goede verdeling van de kosten voor de bijzondere bijstand te komen, is aanvullend advies opgevraagd bij Berenschot (Zie bijlage 03). Er zijn in nauw overleg met de financiers en beleidsadviseurs verschillende opties voorgelegd. Berenschot adviseert om het budget dat wordt berekend op basis van het aantal huishoudens met een laag inkomen niet mee te nemen in de verhoudingen van rijksmiddelen. Door dit budget uit het totaal te nemen, neem je een bedrag uit dat correspondeert met het bedrag voor programmakosten (wat KempenPlus separaat vergoed krijgt) en de kosten die niet door KempenPlus gemaakt worden. Het bedrag dat over blijft in de rijksmiddelen staat dan meer in verhouding met de daadwerkelijke kosten die KempenPlus maakt voor de bijzondere bijstand.

1.5 Alle vier colleges hebben ingestemd met het nieuwe bijdragebesluit zoals wordt voorgesteld.

Hoewel het nieuwe bijdragebesluit de komende jaren een negatief herverdeeffect voor de gemeente Bladel betekent, is er op basis van de inhoud en de leidende principes breed draagvlak bij de colleges van de vier gemeenten voor het voorgestelde bijdragebesluit. Het bijdragebesluit is na een zorgvuldig en uitgebreid proces op basis van onafhankelijk onderzoek tot stand gekomen en doet het meest recht aan de principes van continuïteit, solidariteit en het profijtbeginnsel.

Kanttekeningen

1.1 Voor de wijziging van het bijdragebesluit is unanimiteit nodig van de vier bestuurders van KempenPlus

Voor het aanpassen van het bijdragebesluit KempenPlus is unanimiteit van het bestuur nodig. In de situatie dat een of meerdere gemeenteraden een zienswijze indient ten behoeve van de financiële verdeelsleutel, die ertoe leidt dat het voorstel niet haalbaar is, dan volgt uit artikel 10, lid 5 en 6 van de Wet gemeenschappelijke regelingen dat het bestuur van KempenPlus de gemeenteraad in ieder geval voorafgaand aan besluitvorming schriftelijk en gemotiveerd in kennis moet stellen van hun oordeel over de zienswijze en de conclusie die aan de zienswijze verbonden wordt. Uit de wet volgt niet de verplichting dat de zienswijze moet worden opgevolgd. Dit betekent dat het bestuur van KempenPlus alsnog ertoe kan besluiten het bijdragebesluit te wijzigen, conform het voorstel.

Financiën

Hieronder zijn de herverdeeffecten op basis van de voorgestelde nieuwe verdeelsleutel in beeld gebracht. De negatieve bedragen betreffen voordelige herverdeeffecten. De positieve bedragen betreffen negatieve herverdeeffecten. Voor Bladel betekent dit dus een nadelig herverdeeffect van ca. € 574.000,- in 2026 aflopend naar € 195.000,- in 2029.

	2026	2027	2028	2029
Bergeijk	€ -272.995	€ -178.140	€ -101.696	€ -49.053
Bladel	€ 574.212	€ 370.882	€ 303.892	€ 194.725
Eersel	€ -168.743	€ -104.198	€ -53.401	€ 8.397
Reusel	€ -132.474	€ -88.544	€ -148.795	€ -154.069
Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Op basis van het eerder (door uw college) genomen besluit om de kosten voor de taken op het gebied van de Participatiewet en Wet sociale Werkvoorziening (WSW) te verdelen op de verhouding van Rijksmiddelen, is reeds rekening gehouden met nadelige herverdeeleeffecten. U bent hier als raad reeds over geïnformeerd met raadsmededeling RM25.060. Vooruitlopend op de definitieve verdeelsleutel, heeft de gemeente Bladel een negatief herverdeeleeffect van € 653.000,- in 2026 aflopend tot € 303.000,- in 2029 verwerkt in de begroting 2026. De nu voorliggende uitwerking van de kostenverdeelsleutel heeft een minder negatieve impact dan in de begroting 2026 was voorzien. Dat betekent dat het financieel effect van de definitieve verdeelsleutel een positief effect heeft op de *huidige* begroting, rekening houdende met de eerder verwerkte negatieve herverdeeleeffecten.

De definitieve nieuwe verdeelsleutel leidt tot onderstaande financiële consequenties ten opzichte van de huidige begroting:

Nieuwe kostenverdeelsleutel Kempenplus (bedragen x € 1.000,-)				
	2026	2027	2028	2029
Voorlopige herverdeeleeffecten (verwerkt in de begroting 2026)	n -653	n -461	n -406	n -303
Definitieve herverdeeleeffecten	n -574	n -371	n -304	n -195
Definitieve herverdeeleeffecten t.o.v. voorlopige effecten	v 79	v 90	v 102	v 108

(- = nadeel en + = voordeel)

Na definitieve vaststelling van het nieuwe bijdragebesluit KempenPlus worden de financiële herverdeeleeffecten voor alle betrokken Kempengemeenten verwerkt in een begrotingswijziging van KempenPlus. De financiële effecten voor gemeente Bladel worden na vaststelling van het bijdragebesluit verwerkt in de perspectiefnota 2026.

Communicatie

Na besluitvorming zal het bestuur van KempenPlus middels een formele brief op de hoogte worden gesteld van het besluit van de gemeenteraad en de inhoud daarvan.

Uitvoering

Na de zienswijzeprocedure neemt het bestuur van KempenPlus op 16 april 2026 een definitief besluit en zal het bijdragebesluit (bij positieve besluitvorming) met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2026 worden vastgesteld en zullen de herverdeeleeffecten met een 1^e begrotingswijziging 2026 worden geëffectueerd.

In artikel 5 van het bijdragebesluit is opgenomen dat de werking van het besluit voor 1 juli 2029 wordt geëvalueerd en dat de resultaten van de evaluatie vervolgens naar de gemeenteraden worden verstuurd.

Bladel, 6 januari 2026

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

de burgemeester,

Bijlage(n)

01. Ontwerp-besluit (25.27122)
02. Zienswijzebrief met Bestuursbesluit bestuur KempenPlus 11 december 2025 en het gewijzigd bijdragebesluit (25.26575)
03. Advies Berenschot verdeelsleutel Bijzondere bijstand (25.25478)